

کوروش احمدی
کارشناس روابط بین‌الملل

● اقدام روسیه به وتوی پیش‌نویس قطع‌نامه انگلیس در مورد یمن که با کمک فرانسه و آمریکا تهیه شده بود، به تلاش سه‌ماهه برای تصویب آن خاتمه داد. رای بولیوی به این پیش‌نویس منفی بود و چین و قزاقستان به آن رای موثّق دادند. متعاقباً، پیش‌نویس رقّیبی که یکشنبه توسط روسیه ارائه شده بود، به اتفاق آرا تصویب شد. در این پیش‌نویس اشاره‌ای به ایران و حمله موشکی به عربستان نشده است. از آنجا که در صورت عدم تصویب این پیش‌نویس، تحریم تسلیحاتی علیه حوثی‌ها و مأموریت پائل کارشناسی در نیمه‌شب دوشنبه منقضی می‌شدند، غربی‌ها چاره‌ای جز موافقت با این پیش‌نویس نداشتند. این تحول از سه جهت حائز اهمیت است:

۱- اشاره به ایران در قطع‌نامه، زمانی در دستور کار انگلیس، فرانسه و آمریکا قرار گرفت که پائل کارشناسی شورای امنیت در گزارشی در ژانویه مدعی شده بود که بر اساس بررسی‌هایی که انجام داده، بقایای موشک شلیک‌شده به عربستان منشأ ایرانی دارد و «بعد از اعمال تحریم‌های تسلیحاتی وارد یمن شده‌اند». در این گزارش با آنکه تصریح شده بود «مدرکی که گویای هویت عرضه‌کننده یا واسطه» انتقال موشک‌ها باشد، وجود ندارد، اما اضافه شده بود که ایران به این دلیل که نتوانسته مانع رسیدن موشک‌ها، تجهیزات نظامی و پهپادها به دست حوثی‌ها شود، مسئول نقض تحریم است. استدلال روسیه این بود که نتیجه‌گیری پائل به اندازه کافی قطعی و نهایی نیست و نمی‌تواند مبنای اقدامی علیه ایران قرار گیرد. به این ترتیب، اشاره به گزارش پائل در قطع‌نامه‌ای که به‌طور معمول قرار بود صرفاً یک قطع‌نامه تکنیکی با هدف تمدید تحریم‌های تسلیحاتی علیه حوثی‌ها و تمدید مأموریت تیم کارشناسی باشد، مناقشه‌برانگیز شد. در این رابطه، در پیش‌نویس اولیه از «عدم پایبندی ایران» به تحریم تسلیحاتی علیه حوثی‌ها و «محکومیت» ایران به این خاطر سخن رفته بود. سفیر روسیه چهارشنبه گذشته با محکوم‌کردن ایران در متن مخالفت و اضافه کرده بود که «ما محکوم‌کردن را به‌طور کلی دوست نداریم» و افزوده بود این قطع‌نامه در مورد یمن

و تمدید برخی موضوعات است نه در مورد ایران. انگلیس بعد از مواجهه با مخالفت جدی روسیه، در پیش‌نویس جدیدی که در شامگاه جمعه ارائه کرد، «محکومیت» و «عدم پایبندی» را حذف کرد و در آن تنها به پندهای ۸۶ تا ۹۶ گزارش پائل که در مورد حمله موشکی و ادعای ایرانی‌بودن موشک‌هاست، اشاره کرد و عبارتی نیز مبنی بر قصد شورا «برای اتخاذ تصمیمات بیشتر در ارتباط با این نقض‌ها» بر آن افزود. روس‌ها با این پیش‌نویس جدید نیز مخالفت کردند و خواستار حذف هرگونه اشاره‌ای به گزارش پائل شدند. در پی اصرار غربی‌ها بر متن خود، روس‌ها روز یکشنبه یک پیش‌نویس رقّیب ارائه کردند که در آن صرفاً به یمن و مسئله تمذیدها پرداخته شده بود. با وتوی پیش‌نویس انگلیس، پیش‌نویس روسیه به دلّیلی که گفته شد، از تصویب شورا گذشت.

۲- شکست پیش‌نویس انگلیس شکست بزرگی برای اقدامات دولت ترامپ علیه ایران بود. آمریکا در بیش از دو ماه با محوّریت نیکی هیلّی، سفیر خود در سازمان ملل، کوشیده بود تا شلیک چند موشک به داخل عربستان را به بهانه‌ای برای محکوم‌کردن ایران در شورا و مباحّرات آن برای اقدامات بعدی تبدیل کند. نیکی هیلّی شخصاً تبلیغات وسیعی را در این رابطه هدایت می‌کرد که شامل نمایش بقایای یک موشک و بردن سفرای کشورهای عضو شورای امنیت به ملاقات ترامپ در واشنگتن می‌شد. عدم توافق در مورد قطع‌نامه یمن و پیش از آن چندین روز مذاکره فشرده در مورد قطع‌نامه آتش‌بس در غوطه شرقی بار دیگر نشان داد که اختلاف نظر بین روسیه و غرب در مورد مسائل خاورمیانه همچنان بسیار شدید است.

۳- وتوی این قطع‌نامه ضدایرانی را از جهتی می‌توان یک تحول تاریخی نیز به شمار آورد؛ چراکه این نخستین بار است که حق وتوی روسیه و سلف آن یعنی شوروی در حمایت از ایران در شورای امنیت مورد استفاده قرار گرفت. با وجود صحبت از روابط راهبردی بین ایران و روسیه، این کشور از ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱ به شش قطع‌نامه‌ای که تحریم‌هایی ظالمانه علیه ایران برقرار کرد، رای مثبت داد. از نظر تاریخی، شوروی در ۱۳۳۵، طبعاً موافق قطع‌نامه‌های شورا که خواستار خروج نیروهای شوروی از خاک ایران می‌شد، نبود و به رسم آن روزها در نشست‌های مربوطه غایب می‌شد. در ۱۳۳۱ در جریان اصرار انگلیس برای قراردادن موضوع ملی‌کردن صنعت نفت ایران در دستور کار شورای امنیت، شوروی در یک رای‌گیری رویه‌ای که وتو در آن کارگر نبود، با نظر انگلیس مخالفت کرد. همچنین در سال ۱۳۵۹ شوروی با تهدید به استفاده از حق وتو مانع تلاش آمریکا برای اعمال برخی تحریم‌ها علیه ایران در رابطه با گروگانگیری دیپلمات‌های آمریکا شد.

در فرایند تصویب قطع‌نامه شورای امنیت در مورد یمن رخ داد

نخستین وتوی روسیه به نفع ایران

اصابت کرد؛ موشکی که آمریکا و عربستان مدعی شدند ایران به حوثی‌ها داده است؛ ادعایی که مطابق معمول، تکذیب‌های ایران، مانع ادامه‌اش نشد تا دوشنبه که موضوع به شورای امنیت کشید.

واکنش ایران

سخنگوی وزارت خارجه ایران در واکنش به آنچه در شورای امنیت گذشت، گفت: عملکرد آمریکا و انگلیس در سه سال گذشته در شورای

امنیت غیرسازنده و در راستای مشروعیت‌بخشیدن به متجاوزان به یمن بوده است. بهرام قاسمی، یمن، هیچ اشاره‌ای به گزارش کارشناسان سازمان ملل درباره آنچه «نقض» تحریم‌ها از سوی ایران می‌خواندند، نشده. این قطع‌نامه که به اتفاق همچنین مأموریت کارگروه (کارشناسان مستقل) را برای یک‌سال تمدید می‌کند.

این اتفاق در حالی رخ داده که این اولین بار است که روسیه از توان حق وتوی خود در حمایت از ایران استفاده کرده، اگر یکی از اعضای دائم شورای امنیت به یک قطع‌نامه رای منفی بدهند، آن قطع‌نامه وتو می‌شود. آمریکا، روسیه، چین، فرانسه و انگلیس اعضای دائم شورای امنیت هستند. آنچه در مورد قطع‌نامه یمن گذشت، اگرچه به نام بریتانیا ثبت شد، اما تلاش نیکی هیلّی، سفیر آمریکا در سازمان ملل، را در به‌جریان‌آنداختن آن نمی‌توان نادیده گرفت.

پیش از این هم او خواسته بود موضوع اعتراضات در برخی شهرهای ایران را به موضوع صحن شورای امنیت بکشاند که با مخالفت فرانسه مواجه شد. ماجرای موشکی یمن اما از زمانی آغاز شد که موشکی از یمن به فرودگاهی در عربستان

اصلی و تأمین‌کنندگان کلیدی تسلیحات مرکبار، نقش بسزایی در آتش‌افروزی و تداوم تجاوز نظامی عربستان به یمن دارند و به‌جای قطع این کمک‌ها و پاسخ‌گویی به جامعه جهانی، در موضع مدعی قرار گرفته و مسئولیت جنایات انجام‌شده علیه مردم مظلوم یمن و حمایت‌های همه‌جانبه و بی‌دریغ خود از متجاوزان را نهان کرده و به فراق‌کنی می‌پردازند.

همچنین نمایندگی ایران در سازمان ملل در بیانیه‌ای به آنچه در شورای امنیت گذشت، آورده است: رفتار نماینده آمریکا در سازمان ملل در جهت سرپوش‌گذاشتن در مورد جنایاتی است که در یمن توسط نیروهای ائتلاف به سرکردگی عربستان در حال وقوع است. ادعاهای تکراری و نمایش‌های ملال‌آور برای ایران‌ستیزی و کمک به تجاوزگران به یمن است.

ایران ادعاهای آمریکا درخصوص ارسال سلاح به یمن را بارها رد کرده است و بار دیگر تأکید می‌کند که سه سال بمباران بی‌وقفه یمن، فاجعه‌ای انسانی به بار آورده است. کودکان و زنان و مردم یمن با خطر بزرگ بیماری، قحطی و جنگ روبه‌رو هستند. این جنگ خانمانسوز با سلاح‌های آمریکایی و انگلیسی و توسط عربستان‌سعودی به بی‌ثباتی و ناامنی منطقه‌ای انجامیده است. مشکل یمن از طریق نظامی و بمباران حل نخواهد شد، بلکه به باور ایران تنها از طریق سیاسی و با قطع بمباران‌ها و ارسال کمک‌های انسانی و درمان بیماران و رساندن آب و غذا می‌توان فرایندی سیاسی برای حل این مشکل را شروع کرد.

تهدید هیلّی

اما سفیر آمریکا در سازمان ملل پس از آنکه روسیه قطع‌نامه علیه ایران را وتو کرد، تهدید کرد که آمریکا اقدامات چندجانبه جدیدی را علیه ایران انجام خواهد داد. به گزارش ایسنا، به نقل از رویترز، نیکی هیلّی گفت: اگر روسیه به پشتیبانی خود از ایران ادامه دهد، در آن صورت آمریکا و شرکایش نیاز دارند تا اقدامات جدیدی را به صورت چندجانبه علیه ایران انجام دهند. اگر نتوانیم اقدامات متناسبی را در شورای امنیت علیه ایران انجام دهیم، باید خودمان دست‌به‌کار شویم. او مدعی شد که این اقدامات روسیه باعث خواهد شد تا ایران با اقدامات خطرناک و رفتارهای غیرقانونی خود ادامه دهد.

به سیاست‌های منطقه‌ای خودمان

ادامه می‌دهیم

عباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران، نیز در واکنش به این اقدام گفت: گزارش کمیته تحریم یمن در شورای امنیت کاملاً مغرضانه بود و آنها قبل از شنیدن سخنان ما تحت‌تأثیر دیگران دارای قضاوت بودند. اعضای کمیته تحریم یمن در شورای امنیت حتی قبل از اینکه به ایران برای بررسی و شنیدن حرف‌های ما بیایند، قضاوت خود را داشتند و میزان تأثیرگذاری دیگران در این گزارش مشخص بود. بر اساس این گزارش یک‌طرفه، آنها بنا داشتند در شورای امنیت قطع‌نامه‌ای که به ایران هم اشاره داشته باشد تصویب کنند که ناکام ماندند و این شکست چندباره دولت آمریکا برای کشاندن ایران به شورای امنیت است. به گزارش ایسنا، او اضافه کرد: در طول یک‌سال گذشته دولت آمریکا چندین‌بار تلاش کرده پای ایران را مجدداً به شورای امنیت باز کند و هربار ناکام مانده است؛ چه در بحث آزمایش‌های موشکی و چه درباره آشوب‌های داخلی و همچنین بحث یمن این تلاش‌ها را داشتند و شکست خوردند و این نشان دیگری از انزوای آمریکا در صحنه بین‌المللی و اقتدار جمهوری اسلامی ایران در این عرصه است. معاون وزیر امور خارجه تأکید کرد: ما حتماً به سیاست‌های خود در منطقه به آن شکلی که تأمین‌کننده منافع کشورمان است، ادامه می‌دهیم. حمید بعیدی‌نژاد، سفیر جمهوری اسلامی ایران در لندن، نیز تأکمی آمریکا در صدور قطع‌نامه ضدایرانی در شورای امنیت سازمان ملل را شکستی کامل برای واشنگتن و نیکی هیلّی دانست.

اصلاح‌طلبان با روحانی چه کنند؟

نخست آنکه اصلاح‌طلبان باید صادقانه به مردم در برابر سهمی که در پیروزی روحانی داشته‌اند، پاسخ‌گو باشند. با جدایی از روحانی، این سهم از بین نمی‌رود. برعکس باید همه مسئولیت‌هایمان را در قبال انتخاب روحانی بپذیریم و به‌علاوه از آنچه کردیم - با توجه به باور درست‌بودن آن- دفاع کنیم. اینکه در سطح جامعه یا فضای مجازی، موج عبور از روحانی به راه افتد و ما هم برای عقب‌نماندن به آن بپیوندیم، نه اخلاقی است، نه به سود منافع ملی و نه اصلاح‌طلبان. باید با پذیرش مسئولیت و دفاع از درستی حرکت در انتخابات ۹۲ و ۹۶، با تمام توان روحانی را نقد کرده و از او بخواهیم در راستای تحقق خواسته‌ها و مطالبات ۲۴ میلیون رای‌دهنده خود کام بردارد. هرقد فاصله از رئیس‌جمهور بیشتر شود، او هم متقابلاً از برآوردن مطالبات فاصله بیشتری می‌گیرد. جدایی راه‌حل نیست؛ بلکه همراهی دشوار مشترک و با فشاری روی خواسته‌های ۲۹ اردیبهشت ۹۶ راه‌حل است. با رفتن به سمت آرمان‌گرایی صرف و پشت‌کردن به دولت روحانی، زمینه تکرار تجربه سال ۸۴ را فراهم نکنیم.

نیاز به تغییرات اساسی بیش از هر زمان دیگری

این تفکیک کمی مشکل است چون امید اجتماعی، هم یک وضعیت فردی است و هم یک وضعیت هستی‌شناختی. مانند بحث سلامت اجتماعی در مقابل سلامت فردی، اینجا سلامت جامعه مورد بحث است نه افراد. اگر جامعه را یک ارگانسیم در نظر بگیریم منظورمان باید این باشد جامعه سلامت اجتماعی دارد یا نه. این تفکیک کمی مهم است و اگر اینجا از نظر فردی امید اجتماعی را به‌عنوان ویژگی جامعه، این است که آیا جامعه گفتن نداشته باشد، چون آدم‌های مختلف در شرایطی امیدوار در شرایطی ناامید می‌شوند. امید اجتماعی به‌عنوان ویژگی جامعه، این است که آیا جامعه فی‌نفسه ظرفیتی برای از نو آغازکردن دارد یا خیر؟ بحث این است آیا خود جامعه ایرانی به‌عنوان ویژگی وجدان جمعی کمک می‌کند که خودش را بازسازی کند. جامعه ممکن است با آسیب روبه‌رو شود یا می‌تواند آن آسیب را از میان ببرد که امیدوار باشد.

اینترنت پتیاک

بدون توقف!

پهنای باند اختصاصی ویژه سازمان ها و ادارات
با تجهیزات رایگان و تعرفه عالی

www.petiak.com

دارای پروانه سراسری ارائه خدمات ارتباطی ثابت از سازمان
تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به شماره ۱۱ - ۹۵ - ۱۰۰

۰۲۱-۲۳۴۹

نگاه بیرون

اروپا به دنبال راهی در مقابل برجام

ترجمه: شهرام زرنردار

هنگامی که امانوئل مکررون، رئیس‌جمهوری فرانسه، خواهان تحریم‌های بین‌المللی جدید علیه ایران و تحت نظر قراردادن برنامه موشک‌های بالستیک آن شد، امیدوار بود یک نفر به‌ویژه به اظهارات او گوش دهد. فرانسه، آلمان و بریتانیا ماه‌ها تلاش کرده‌اند تا ترامپ را قانع کنند که آنها خواهان پیوستن به او در مجازات رفتار بد ایرانی‌ها، آزمایش‌های موشکی، حمایت از تروریسم و دخالت در منطقه‌اند. اگر آنها بتوانند او را قانع کنند، امیدوارند که او توافق کند برجام حفظ شود. توافقی که او جدل می‌کند بر از خطا و اشتباهات جبران‌ناپذیر است. دولت با مدیریت وزارت خارجه، خواهان مذاکراتی در سطح بالا با اروپایی‌ها برای تلاش جهت یافتن راهی برای پاسخ‌دادن به نگرانی‌های ترامپ است. بسیاری از کسانی که در این حوزه درگیرند، معتقدند که موفقیت در این راه هم ممکن است و هم خواستنی. رکس تیلرسون، وزیر خارجه آمریکا، هفته گذشته بحث‌ها را تا اینجا «بسیار پرنمر» برشمرده است. ترامپ همچنین به کنگره مأموریت داده تا تغییرات قانونی درباره توافق هسته‌ای را در همین چارچوب زمانی پدید آورد. او نته‌های خواهان این امر است که مسائل غیرهسته‌ای هم مورد توجه قرار گیرد، بلکه خواهان این است که خود توافق هسته‌ای هم به منظور از بین‌بردن عبارت «غروب» تغییر یابد. او خواهان این است که قواعد بازرسی‌ها سخت‌تر و توسعه موشک‌های دوبرد و موشک‌هایی که ایالات متحده می‌گوید می‌توانند بمب هسته‌ای حمل کنند، محدود شود. توافق هسته‌ای دوران اوباما با تعداد کمی طرفدار در کنگره به ثمر رسید و برخی از جمهوری‌خواهان صراحتاً خواهان از بین‌بردن آن بودند. تا همین اواخر سال گذشته هنگامی که کاخ سفید به طری شگ‌برانگیز به اروپایی‌ها گفت تا در امور داخلی ایالات متحده دخالت نکنند، اروپایی‌ها خواسته‌های قبیل از توافق خود را معطوف به رجوع به قانون‌گذاران کردند. اکنون کنگره درباره این مسئله دچار هرج‌ومرج است. کنگره منتظر است تا ببیند آیا دولت می‌تواند با شرکای اروپایی خود به توافق برسد یا نه؟

برای سه متحد اروپایی پیش‌رو ما، خروج قاطعانه ایالات متحده از توافق یا اصرار بر بازنویسی توافقی که آنها- چه برسد به روسیه و چین- گفته‌اند هرگز آن را قبول نمی‌کنند، می‌تواند باعث جدی‌ترین منازعه بین‌المللی با دولت ترامپ تا مقطع کنونی شود. ترامپ گفته هنگامی